Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Vastaus
14.09.2020

SM2026189
00.00.01.00.03
SMDno-2020-31

Valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto, kuuleminen 16.9.2020

HE 119/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2020 viidenneksi lisätalousarvioksi

Talous- ja suunnittelujohtaja Kati Korpi, sisäministeriö
Suunnittelupäällikkö, everstiluutnantti Jukka Ikäläinen, Rajavartiolaitos

Lisäys 1,8 milj. euroa metsäpalojen tähystyslentoihin ja Libanonin operaatioon

Momentille (26.30.20. Erityismenot) ehdotetaan lisäystä yhteensä 1,8 milj. euroa, josta 1,7 milj. aiheutuu 9.7.2020 myönnetystä arviomäärärahamomentin ylitysluvasta liittyen metsäpalojen tähystyslentoihin ja ilma-alusten käytöstä etsintä- ja pelastustehtäviin sekä 0,1 milj. Libanonin operaation menoista (Beirutin räjähdysonnettomuus).

ANS Finland veloittaa vuosittain sisäministeriöltä yksityisille lentotoiminnan harjoittajille maksamansa lentotunnit. Veloitus aiheutuu pelastuslain (379/2011) 97 §:ssä tarkoitetulla tavalla toimintakustannuksista, jotka syntyvät ilma-alusten käytöstä etsintä- ja pelastustehtäviin sekä poliisiviranomaisen johtamiin etsintä- tai muihin vastaaviin virka-aputehtäviin ja niistä aiheutuvan valmiuden ylläpitämiseen. Vuoden 2020 kustannusten arvioidaan toteutuvan 0,6 milj. euroa suunniteltua suurempina pääosin vuoden 2019 menojen laskutuksen viivästymisen vuoksi.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto vastaa metsäpalojen tähystyslentojen järjestämisestä ja niistä aiheutuvien kustannusten maksamisesta sisäministeriön osoittamien määrärahojen puitteissa. Sisäministeriö siirtää tilijaottelussa ja sen muutoksilla määrärahaa Pohjois-Suomen aluehallintoviraston käyttöön tarpeen mukaan ja Pohjois-Suomen aluehallintovirasto raportoi määrärahan käytöstä sisäministeriölle.

Metsäpalojen syntymistä seurataan koko maassa yhteensä 22 lentoreitillä, joilla tähystyslentoja suorittavat Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kanssa sopimuksen solmineet lentokerhot ja yritykset. Lennot suoritetaan tähystyslento-ohjeen mukaisesti. Tähystyslentokoneet ovat käytettävissä myös maastopalojen sammutuksen johtamisen tukemiseen, onnettomuuksien tai niiden uhkien tiedustelulentoihin sekä poliisin apuna etsintätehtäviin.

Vuoden 2020 loppukevään ja alkukesän poikkeuksellisten sääolosuhteiden vuoksi pelastuslain 31 §:n mukaiset metsäpalojen tähystystoiminnasta ja sen valmiuden ylläpidosta aiheutuneet kustannukset ovat olleet merkittävästi suuremmat kuin on voitu ennakoida.

Libanonin operaatiosta aiheutuneisiin menoihin esitetään 0,1 milj. euron lisäystä. Suomi lähetti kansainvälisten ja EU-velvoitteiden mukaisesti ja sisäministeriön päätöksellä

(pelastuslain 38§ nojalla) pelastustoimeen kuuluvaa kansainvälistä apua (materiaaliapua ja asiantuntijoita). Avunanto perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseen unionin pelastuspalvelumekanismista (N:o 1313/2013/EU). Libanonin operaatiosta on arvioitu aiheutuvan menoja yhteensä 0,16 milj. euroa. Momentin vuoden 2020 käyttöarvion mukaisesti tarvittava lisäys momentille on 0,1 milj. euroa.

Lisäys 1,5 milj. euroa Rajavartiolaitoksen partioveneen korvaamiseen

Momentille (26.20.70. Ilma- ja vartioalusten hankinta) esitetään lisäystä 1,5 miljoonaa euroa vartiolaiva Turvan korjauskelvottomaksi vaurioituneen partioveneen korvaamiseen. Partiovene vaurioitui onnettomuudessa Loviisan edustalla 20.6.2020. Aluksen vaurioiden korjaaminen on arvioitu kalliimmaksi kuin uuden veneen hankinta. Vartiolaiva Turva on suorituskykyisin rajojen valvontaan, meripelastukseen ja ympäristövahinkojen torjuntaan tarkoitettu alus Suomessa. Partiovene on oleellinen osa vartiolaivan toimintakykyä merellisissä tehtävissä.

Momentin 26.20.70 selvitysosaan Valtionvarainministeriö on tehnyt seuraavan lisäyksen:

”Kesäkuussa tapahtuneen merivahingon oikeudellinen selvittäminen (ml. valtion regressioikeuden käyttäminen) on kesken. Rajavartiolaitos selvittää vaurioituneen veneen myyntiä sekä pyrkii saamaan vahingon aiheuttajan vastaamaan valtion menetyksestä. Saatavia näistä ei kuitenkaan ole voitu huomioida vielä tässä vaiheessa määrärahaa mitoitettaessa.”

Lisäyksistä ei ole keskusteltu tai niistä pyydetty lausuntoa Sisäministeriöltä tai Rajavartiolaitokselta. Lisäykset ovat virheellisiä eivätkä liity Rajavartiolaitoksen määrärahatarpeeseen korjauskelvottoman partioveneen korvaamiseksi. Poliisin esitutkinta ja onnettomuustutkintakeskuksen tutkinta onnettomuudesta ovat vasta käynnissä. Lisäykset pyydetään jättämään huomioimatta.